

Dienvidkurzemes novada pašvaldība Nīcas vidusskola
Skolas iela 14, Nīca, Nīcas pagasts, Dienvidkurzemes novads, LV - 3473
tālrunis 63469078, e-pasts nicas.skola@dkn.lv , <https://vidusskola.nica.lv/>

APSTIPRINU

Nīcas vidusskolas
direktore L. Petermane

Nīcas vidusskolas
karjeras izglītības programma
2023 – 2026

Sagatavoja
Pedagogs karjeras konsultants
Elīna Tapiņa

2023

Saturs

1. Izmantotie saīsinājumi	2
2. Izmantotie termini	3
3. Ievads	6
4. Informācija par Nīcas vidusskolu	7
5. Izglītības politikas un normatīvajos aktos ietvertais karjeras attīstības atbalsta īstenošanas pamatojums izglītības iestādē	8
6. Karjeras izglītības programmas mērķi un uzdevumi	11
7. Karjeras izglītības programmas īstenošanā iesaistīto pušu sadarbība	13
8. Karjeras izglītības programmas īstenošanas plāns	12
8.1. Karjeras izglītības īstenošana klases stundās	12
8.2. Karjeras izglītības īstenošana ārpus stundu pasākumos	16
8.3. Karjeras izglītības pasākumi vecākiem un potenciālajiem izglītojamajiem	18
9. Plānotie sasniedzamie rezultāti karjeras vadības prasmēm beidzot 3., 6., 9. un 12. klasi	20
10. Absolventu turpmāko gaitu monitorings un iesaistīšana karjeras attīstības atbalsta īstenošanā	31
11. Karjeras attīstības atbalsta īstenošanas metodes un paņēmieni	32
PIELIKUMS	39

1. Izmantotie saīsinājumi

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

ESF – Eiropas Sociālais fonds

EMKAPT – Eiropas Mūžilga karjeras atbalsta politikas tīkls

IAP 2021.-2027. – Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam

IKT – Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

IKVD – Izglītības kvalitātes valsts dienests

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

LDDK – Latvijas darba devēju konfederācija

LKAAA – Latvijas karjeras attīstības atbalsta asociācija

LR – Latvijas Republika

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra

NVO – nevalstiskās organizācijas

OECD - Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija jeb OECD (angliski
- *Organisation for Economic Co-operation and Development*)

PIKC – profesionālās izglītības kompetences centrs

VIAA – Valsts izglītības attīstības aģentūra

VISC – Valsts izglītības saturs centrs

2. Izmantotie termini

akadēmiskā izglītība — zinātņu teorētisko pamatu studijas un to rezultāts;

attālinātas mācības — klātienē izglītības procesa daļa, kurā izglītojamie mācās, tai skaitā izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, fiziski neatrodoties vienā telpā vai mācību vietā kopā ar pedagogu;

augstākā izglītība — izglītības pakāpe, kurā iegūst akadēmisko kvalifikāciju atbilstoši piektajam, sestajam, septītajam un astotajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim;

formālā izglītība — sistēma, kas ietver pamatzglītības, vidējās izglītības un augstākās izglītības pakāpes, kuru programmu apguvi apliecina valsts atzīts izglītības vai profesionālās kvalifikācijas dokuments, kā arī izglītības un profesionālās kvalifikācijas dokuments;

interesu izglītība — personas individuālo izglītības vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības;

izglītība — sistematizētu zināšanu un prasmju apguves un attieksmju veidošanas process un tā rezultāts. Izglītības process ietver mācību un audzināšanas darbību. Izglītības rezultāts ir personas zināšanu, prasmju un attieksmju kopums;

izglītības iestāde — valsts, pašvaldību, valsts augstskolu vai citu juridisko vai fizisko personu dibināta iestāde, kuras uzdevums ir izglītības programmu īstenošana, vai komercsabiedrība, kuram izglītības programmu īstenošana ir viens no darbības veidiem;

izglītības pakāpe — nobeigts izglītības posms, kas ietver organizētu un secīgi īstenotu izglītības ieguvu;

izglītojamais — bērns, skolēns, audzēknis, students vai klausītājs, kas apgūst izglītības programmu izglītības iestādē vai pie privātp praksē strādājoša pedagoga;

karjera — izglītības, darba un privātās dzīves mijiedarbība cilvēka mūža laikā;

karjeras izglītība — izglītības procesā integrēti pasākumi, lai nodrošinātu izglītojamo karjeras vadības prasmju apguvi un attīstīšanu, kas ietver savu interešu, spēju un iespēju apzināšanos tālākās izglītības un profesionālās karjeras virziena izvēlei;

karjeras attīstības atbalsts — pasākumu kopums, kas ietver informācijas, karjeras izglītības un individuālo konsultāciju pieejamību izglītojamajiem karjeras mērķu noteikšanai un plānošanai, izdarot izvēli saistībā ar izglītību un darbu;

karjeras vadības prasmes – vadošās individuālās prasmes, kas palīdz izprast, plānot, organizēt, vadīt un kontrolēt savu iekšējo un ārējo resursu efektīvu izmantošanu dzīves mērķu sasniegšanai. Tās attiecas uz nepieciešamajām prasmēm, lai atrastu sev izglītības virzienu un nodrošinātu sev darbu un lai sekmīgi veidotu personīgo dzīvi¹;

klātiene — izglītības apguves forma, kurā izglītojamais izglītības saturu apgūst, apmeklējot izglītības iestādi, tai skaitā attālinātajās mācībās, atbilstoši izglītības iestādes īstenotajai izglītības programmai;

neformālā izglītība — ārpus formālās izglītības organizēta interesēm un pieprasījumam atbilstoša izglītojoša darbība;

neklātiene — izglītības ieguves forma, kādā izglītojamais daļu no izglītības iestādes īstenotas izglītības programmas satura apgūst patstāvīgi;

pamatizglītība — izglītības pakāpe, kurā notiek sagatavošanās izglītībai vidējā pakāpē vai profesionālajai darbībai, sabiedrības un cilvēka individuālajā dzīvē nepieciešamo pamatzināšanu un pamatprasmju apguve, vērtīborientācijas veidošanās un iesaiste sabiedrības dzīvē;

pašizglītība — ārpus izglītības iestādes iegūta izglītība;

pieaugušo izglītība — personu daudzveidīgs izglītošanas process, kas cilvēka mūža garumā nodrošina personības attīstību un konkurētspēju darba tirgū;

tālākizglītība — iepriekš iegūtās izglītības turpināšana un profesionālās meistarības pilnveidošana atbilstoši konkrētās profesijas prasībām;

vidējā izglītība — izglītības pakāpe, kurā notiek daudzpusīga personības pilnveide, mērķtiecīga un padziļināta izaugsme apzināti izraudzītā vispārējās vai profesionālās izglītības vai arī vispārējās un profesionālās izglītības virzienā, sagatavošanās studijām augstākajā izglītības pakāpē vai profesionālajai darbībai, iesaiste sabiedrības dzīvē;

vispārējā izglītība — cilvēka, dabas un sabiedrības daudzveidības un vienotības izziņas, humānas, brīvas un atbildīgas personības veidošanās process un tā rezultāts.²

¹ Karjeras izglītība skolā. Pieredze. 2009. Pieejams: <https://www.viaa.gov.lv/lv/media/2656/download>

² Izglītības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitibas-likums>

3. Ievads

“Izglītības mērķis tā plašākajā izpratnē ir sagatavot individu dzīvei, ar to saprotot: vispārējās zināšanas un prasmes (personības attīstību, spēju novērtēt tās sabiedrības kultūru, kurai indivīds pieder, kā arī izvēlēties savas dzīves virzienu); pilsonisko izglītību, kas aptver indivīda iesaisti sabiedrības un politiskos procesos; kā arī profesionālo sagatavotību, resp., indivīda spēju piedalīties ekonomiskās aktivitātēs kā darba devējam vai darba ņēmējam³.”³

“Izglītības mērķi valsts attīstības kontekstā primāri ir saistīti ar tautsaimniecības attīstību un valsts konkurētspējas veidošanu, labklājības un dzīves kvalitātes nodrošināšanu, demokrātiskas un pilsoniski aktīvas sabiedrības stiprināšanu, latviešu kultūrvēsturiskās identitātes, kultūras un latviešu valodas - valsts valodas – ilgtspēju.”¹

Izglītības iestāde darbības vispārējie principi paredz, ka skolēniem sniegtā izglītība, neatkarīgi no izglītības pakāpes, izglītības apguves formas un izglītošanas procesa veida, palīdz skolēnam iegūt vispārējas zināšanas, spējas un prasmes. Izglītības iegūšana ir daļa no cilvēka karjeras veidošanas, tāpēc ir vitāli svarīgi pilnveidot karjeras vadības prasmes, lai beidzot izglītības iestādi, skolēns spētu veiksmīgi orientēties darba tirgū, vadīt savu dzīvi un uzņemties atbildību par paša pieņemtajiem lēmumiem. Tāpēc karjeras izglītība un karjeras attīstības atbalsts kļūst par arvien nozīmīgākām izglītības procesa sastāvdaļām.

³ Par Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam (08.12.2022.). Pieejams - <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitiba-attistibas-pamatnostadnem-20212027-gadam>

4. Informācija par Nīcas vidusskolu

“Misija - Sekmēt izglītotas, tikumīgas, atbildīgas, uz izaugsmi vērstas, radošas personības attīstību.

Vīzija – Skola kā mācīšanās organizācija, kas piedāvā iekļaujošu un konkurētspējīgu izglītību ikkatram, attīstot radošās spējas un talantus, veicinot veselīgu dzīvesveidu.

Vērtības - Mūsu skolas simbols ir Saules zīme - Nīcas kultūrvēsturiskā mantojuma glabātāja un vērtību paudēja. Nīcas vidusskolas virsvērtība ir saule, kas simbolizē kopību, vienotību, iedvesmu, drošību, gaismu un garīgumu. Saule māca taisnīgumu un žēlsirdību, dod impulsu cilvēkam rast sevī iekšējo spēku un gaismu. Tā spīd visiem vienādi. Tā ir mūžīgās kustības, dzīvības spēka, gaismas un harmonijas simbols.

»4

Nīcas vidusskola 2023./2024. m.g. piedāvā sekojošas izglītības programmas:
Skolā īsteno šādas izglītības programmas:

- “1) pamatzglītības programma (kods 21011111), licences Nr.V – 40, izdota 2010.gada 10.martā.
- 2) speciālās pamatzglītības programma izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem (kods 21015611), licences Nr.V – 9171, izdota 2017.gada 12.jūlijā.
- 3) vispārējās vidējās izglītības programma (kods 31016011), licences Nr.V – 6185, izdota 2022.gada 12.jūlijā. “4

⁴Nīcas vidusskolas attīstības plāns 2023. - 2027. gadam. Pieejams: [Attīstības plāna modelis \(nica.lv\)](https://nica.lv/attistibas-plana-modelis)

5. Izglītības politikas un normatīvajos aktos ietvertais karjeras attīstības atbalsta īstenošanas pamatojums izglītības iestādē

Latvijas Republikas "Izglītības likums" (1998) ir definēti jēdzieni "karjera", "karjeras izglītība un "karjeras attīstības atbalsts". Likumā arī ir noteikta pašvaldības atbildība par bērnu un jauniešu karjeras izglītības nodrošināšanu teritorijā.

Ministru kabineta noteikumos Nr. 416, "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem" ir noteikts, ka "2. Vispārējās vidējās izglītības satura īstenošanas mērķis ir lietpratīgs skolēns, kurš apzinās savas personiskās spējas un intereses mērķtiecīgai personiskās un profesionālās nākotnes veidošanai, kurš ciena sevi un citus, padziļina zināšanas, izpratni, prasmes un turpina nostiprināt vērtības un tikumus atbilstoši saviem nākotnes mērķiem, atbildīgi, inovatīvi un produktīvi darbojas paša, ģimenes, labklājīgas un ilgtspējīgas Latvijas valsts un pasaules veidošanā." un "14.7. izglītības iestāde rosina skolēnus laikus un mērķtiecīgi apzināties savas intereses, turpmāko studiju un profesionālās darbības virzienus un iespējas, piedāvājot daudzveidīgas darbības un karjeras izglītības pieredzi mācību procesā, kvalitatīvu un daudzpusīgu informāciju par turpmāko studiju un profesionālās darbības iespējām, individualizētas konsultācijas un atbalstu;".⁵

Ministru kabineta noteikumi Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem" kā pirmais pamatizglītības uzdevums ir minēts, "3.1. stiprināt visaptverošu izpratni par tiesiskumu un tādām vērtībām kā dzīvība (tajā skaitā veselība), cilvēka cieņa (tajā skaitā vienlīdzība), brīvība, ģimene, laulība, darbs, daba, kultūra, latviešu valoda un Latvijas valsts, veidojot vērtējošu attieksmi un atbildību par sevi un savu rīcību;".⁶

Ministru kabineta noteikumi Nr. 618 "Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru, citu Izglītības likumā noteiktu institūciju un izglītības programmu

⁵ Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem. Ministru kabineta noteikumi Nr. 416. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/309597-noteikumi-par-valsts-visparejas-videjas-izglitibas-standartu-un-visparejas-videjas-izglitibas-programmu-paraugiem>

⁶ Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem. Ministru kabineta noteikumi Nr. 747. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303768-noteikumi-par-valsts-pamatizglitibas-standartu-un-pamatizglitibas-programmu-paraugiem>

akreditācijas un izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība”⁷, tiek vērtēts arī kritērijs ”izglītības turpināšana un nodarbinātība”.

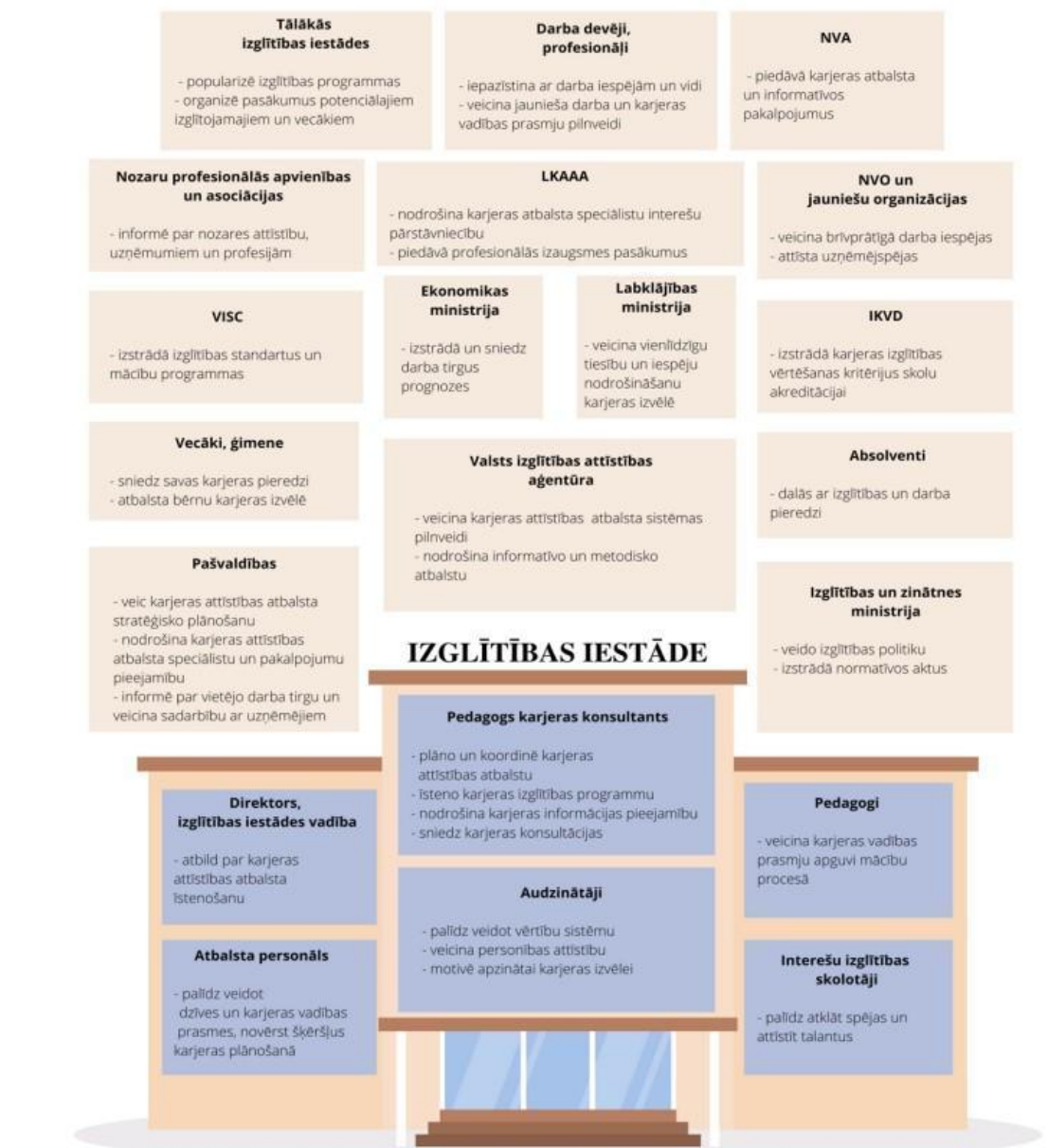
Kopš 2017. gada Latvijā tika sekmīgi īstenots ESF projekts “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”, kā rezultātā ir izstrādātas “Vadlīnijas karjeras attīstības atbalsta īstenošanai” (VIAA, 2022) vispārējās, speciālās un profesionālās izglītības iestādēs. “Vadlīnijas karjeras attīstības atbalsta īstenošanai” (VIAA, 2022) ir uzskatāmi parādīts “Karjeras attīstības atbalsta sistēmas dalībnieki, to lomas” raksturojums (skatīt 1. att.).

”Balstoties uz OECD Prasmju pētījumu “OECD Latvijas Prasmju stratēģija NOVĒRTĒJUMS UN REKOMENDĀCIJAS” (2019), atklāj, ka notiekošie procesi pasaulē pārveido priekšstatus par to, kādas prasmes ir nepieciešamas, lai sabiedrība sekmīgi funkcionētu un cilvēki spētu veikt noteiktus darbus.

OECD Prasmju pētījumā “OECD Latvijas Prasmju stratēģija NOVĒRTĒJUMS UN REKOMENDĀCIJAS” (2019) ir minētas rekomendācijas, lai stiprinātu izglītojamo prasmju rezultātus, “(..) Ieviest izglītības sistēmā karjeras attīstības/mācīšanās atbalstu skolēniem un viņu vecākiem.”⁸ (19, 2019). Tāpat ir rekomendēts veicināt mūžizglītības kultūru, ņemot vērā straujo IKT attīstību, jauktu darba formu palielināšanos un potenciāli biežāku darba maiņu. Tādējādi, lai cilvēki būtu konkurētspējīgi darba tirgū ir nepieciešams regulāri uzlabot esošās un veidot jaunas darba veikšanai nepieciešamās prasmes.

⁷ Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru, citu Izglītības likumā noteiktu institūciju un izglītības programmu akreditācijas un izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība. Ministru kabineta noteikumi Nr. 618. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/317820-izglitibas-iestazu-eksaminacijas-centru-citu-izglitibas-likuma-noteiktu-instituciju-un-izglitibas-programmu-akreditacijas>

⁸ OECD Prasmju pētījums, “OECD Latvijas Prasmju stratēģija NOVĒRTĒJUMS UN REKOMENDĀCIJAS”, (2019). Pieejams - <https://www.oecd.org/skills/centre-for-skills/OECDSkillsStrategyLatviaReportSummaryLatvian.pdf>

1. att. Karjeras attīstības atbalsta sistēmas dalībnieki, to lomas.⁹ (6, 2022)

⁹ Vadlīnijas karjeras attīstības atbalsta īstenošanai. (2022.). Pieejams: <https://viaagov.sharepoint.com/sites/EGmateriali/Materili/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2FEGmateriali%2FMaterili%2FKARJERAS%5FBIBLIOTEKA%2FMetodikas%2F2022%5FVadlinijas%5FKAAA%5Fistenosana%2Fvadlinijas%5Fkaa%5Fistenosana%2Epdf&parent=%2Fsites%2FEGmateriali%2FMaterili%2FKARJERAS%5FBIBLIOTEKA%2FMetodikas%2F2022%5FVadlinijas%5FKAA%5Fistenosana%2Epdf&p=true&ga=1>

6. Karjeras izglītības programmas mērķi un uzdevumi

Karjeras izglītības programma veidota, balstoties uz “Karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna paraugs vispārējās izglītības iestādēm” (2019.) doto 6. pielikumu “karjeras izglītības programmas parauga saturu vispārējās izglītības iestādei”¹⁰.

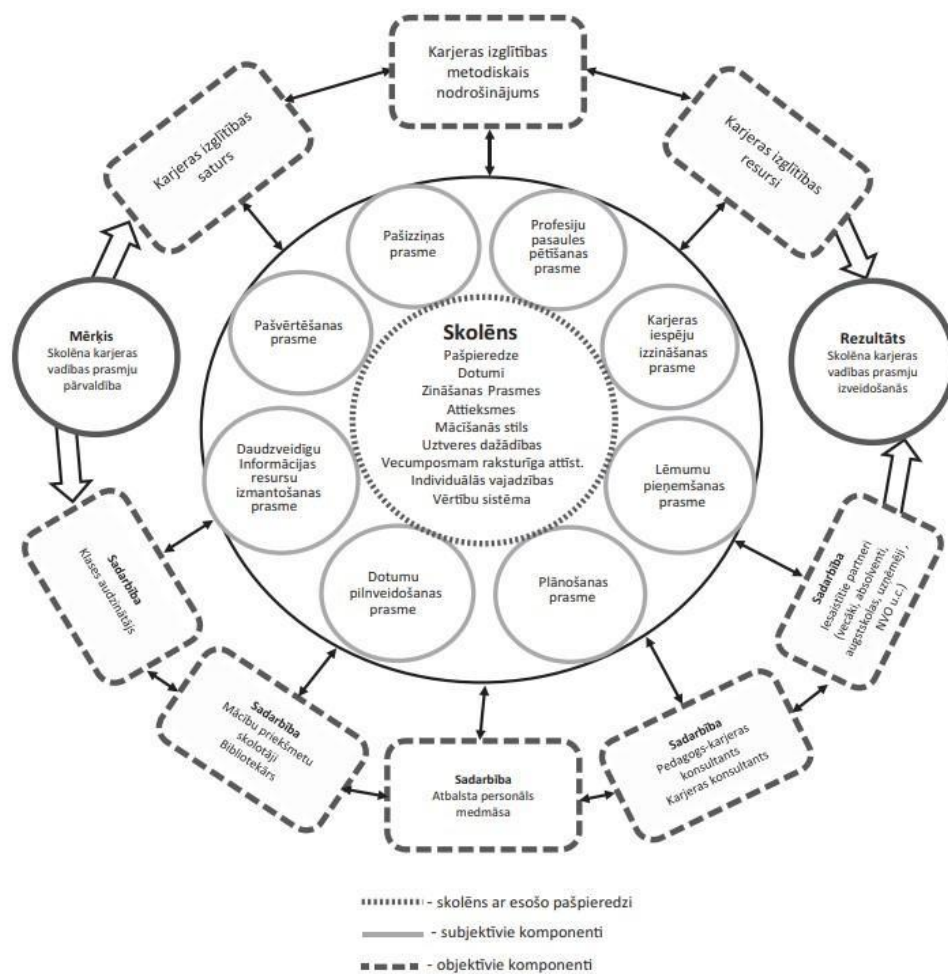
Karjeras izglītības programmas **mērķis** ir nodrošināt skolēna karjeras vadības prasmju pilnveidi, lai skolēns, izprotot savas, darba tirgus un sabiedrības attīstības un mijiedarbības likumsakarības, spētu patstāvīgi pieņemt un īstenot karjeras attīstības lēmumus, iesaistīties sabiedrības dzīvē un veidoties par laimīgu un atbildīgu personību.

Uzdevumi:

1. Stiprināt skolēna izpratni par izglītības un darba vērtībām, veidojot vērtējošu attieksmi un atbildību par sevi un savu rīcību.
2. Pilnveidot skolēna izpratni par savas, darba tirgus un sabiedrības attīstības un mijiedarbības likumsakarībām.
3. Nostiprināt un attīstīt sekmīgai karjeras vadībai nepieciešamās pašizziņas, karjeras iespēju izpēti un karjeras lēmumu pieņemšanas un īstenošanas prasmes.
4. Apgūt karjeras attīstībā un karjeras vadībā nepieciešamās caurviju prasmes, lai stiprinātu jaunu zināšanu sasaisti ar personisko pieredzi, veidotu pozitīvas attiecības un pieņemtu atbildīgus lēmumus.

¹⁰Karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna paraugs vispārējās izglītības iestādēm, VIAA. (2019). Pieejams:

<https://viaagov.sharepoint.com/sites/EGmateriali/Materili/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2FEGmateriali%2FMaterili%2FKARJERAS%5FBIBLIOTEKA%2FMethodikas%2FKAA%5Fpasakumu%5Fplana%5Fparaugs%5Fvisparejas%5Fizglitibas%5Fiestadēm%2Fkaa%5Fpasakumu%5Fplana%5Fparaugs%5Fvisparejas%5Fizglitibas%5Fiestadēm%20%282%29%2Epdf&parent=%2Fsites%2FEGmateriali%2FMaterili%2FKARJERAS%5FBIBLIOTEKA%2FMethodikas%2FKAA%5Fpasakumu%5Fplana%5Fparaugs%5Fvisparejas%5Fizglitibas%5Fiestadēm&p=true&ga=1>

2. att. Skolēna karjeras vadības prasmju veidošanās procesuālais modelis¹¹ (17, 2017).

¹¹SKOLĒNA KARJERAS VADĪBAS PRASMJU VEIDOŠANĀS VISPĀRIZGLĪTOJOŠĀS SKOLAS PEDAGOĢISKAJĀ PROCESĀ. (2017) Pieejams: https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/45285/il_kopsavilkums.pdf?sequence=2&isAllowed=y

7. Karjeras izglītības programmas īstenošanā iesaistīto pušu sadarbība

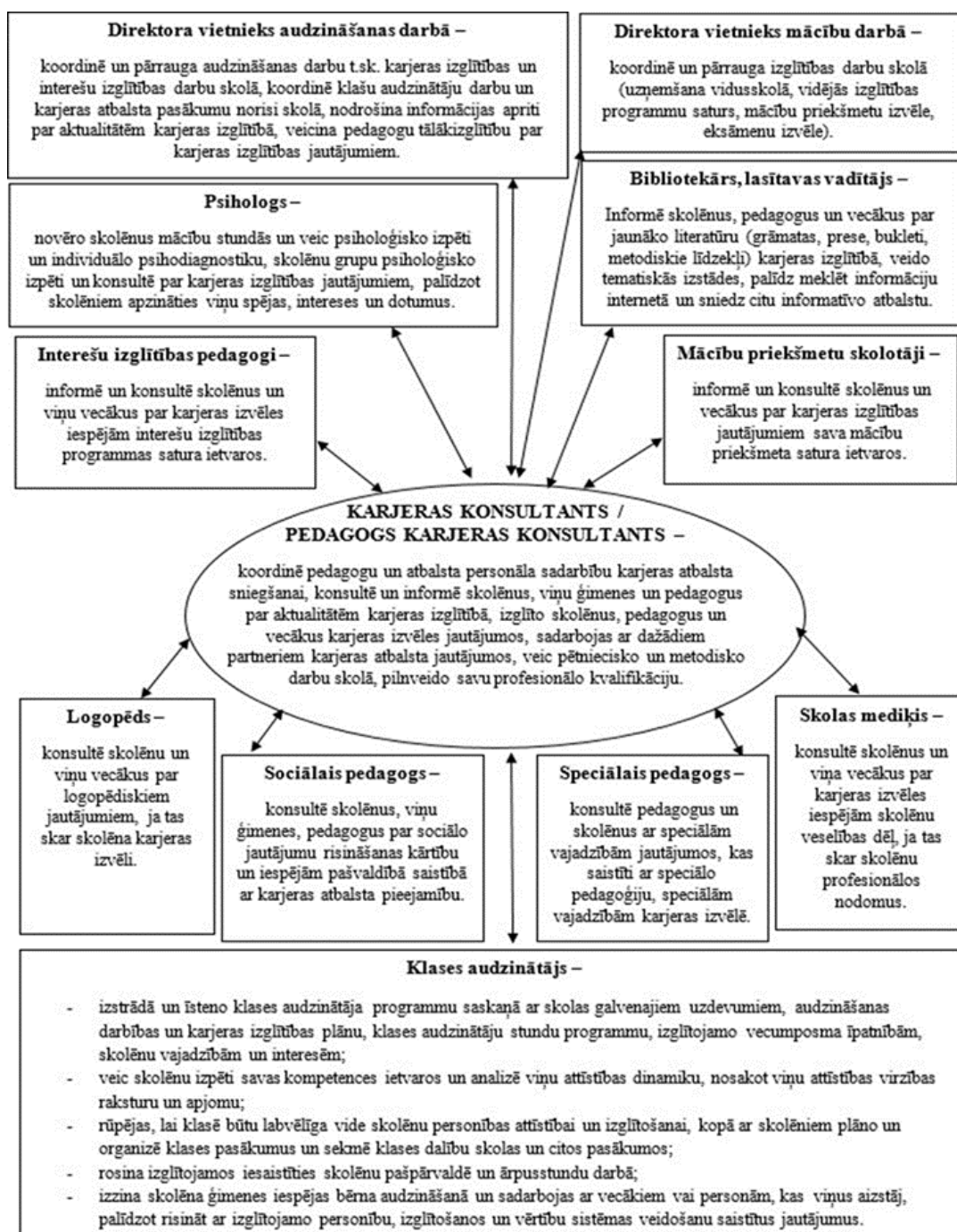
Karjeras attīstības atbalsta sistēma vispārizglītojošā skolā ir pasākumu kopums, kas sniedz iespēju skolēnam jebkurā izglītības pakāpē – sākumskolā, pamatskolā, vidusskolā – pašizziņas procesā apzināties savas intereses, dotumus un kompetences, un izvērtēt to atbilstību profesionālās darbības jomām.

“Vispārizglītojošā skolā karjeras atbalsta sniegšanā skolēnam ir iesaistīts gan klases audzinātājs un mācību priekšmetu skolotāji, gan arī pārējie skolas pedagoģiskā personāla pārstāvji: bibliotekārs, interešu izglītības skolotāji, atbalsta personāls un medmāsa, pedagogs karjeras konsultants un citi iesaistītie dalībnieki: skolēnu vecāki, skolas absolventi, augstskolu pārstāvji, darba devēji, uzņēmēji, biedrību, jauniešu un nevalstisko organizāciju pārstāvji u.tml. Sistēmiski un sistemātiski īstenojot karjeras izglītību visos skolas līmeņos, iespējama jau agrīna skolēna karjeras vadības prasmju veidošanās, kas, absolvējot skolu, var būt par pamatu izsvērtu karjeras lēmumu pieņemšanā (Lemešonoka, 2017)”¹² (36).

Jēgpilnas karjeras izglītības īstenošanai nepieciešamas apzināt procesā iesaistīto pušu atbildības (3. attēls).

¹² Karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna paraugs vispārējās izglītības iestādēm, VIAA. (2019). Pieejams:

<https://viaagov.sharepoint.com/sites/EGmateriali/Materiali/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2FEGmateriali%2FMateriali%2FKARJERAS%5FBIBLIOTEKA%2FMethodikas%2FKAA%5Fpasakumu%5Fplana%5Fparaugs%5Fvisparejas%5Fizglitibas%5Fiestademe%2Fkaa%5Fpasakumu%5Fplana%5Fparaugs%5Fvisparejas%5Fizglitibas%5Fiestademe%20%282%29%2Epdf&parent=%2Fsites%2FEGmateriali%2FMateriali%2FKARJERAS%5FBIBLIOTEKA%2FMethodikas%2FKAA%5Fpasakumu%5Fplana%5Fparaugs%5Fvisparejas%5Fizglitibas%5Fiestademe&p=true&ga=1>

3. att. Karjeras konsultanta/pedagoga karjeras konsultanta sadarbība ar karjeras attīstības atbalsta īstenotājiem skolā (Korns, 2011, 88-89).

Izglītības iestādes vadības kompetences karjeras izglītības realizēšanā izglītības iestādē ir:

- nodrošināt karjeras izglītības programmas realizēšanu;
- regulāri veikt karjeras izglītības programmas monitoringu;
- nodrošināt karjeras izglītības realizēšanai nepieciešamos resursus.

Pedagoga karjeras konsultanta kompetences karjeras izglītības realizēšanas nodrošināšanā izglītības iestādē ir:

- veidot izglītības iestādes profilam atbilstošu karjeras izglītības programmu;
- vadīt, koordinēt un uzraudzīt karjeras izglītības programmas realizēšanu iestādē;
- nodrošināt izglītības iestādes darbu ar daudzveidīgiem karjeras informācijas resursiem, arī e-vidē;
- sniegt metodisko atbalstu pedagoģiskajam personālam karjeras izglītības realizēšanā;
- sniegt karjeras atbalstu (arī karjeras konsultācijas) skolēniem;
- sniegt karjeras atbalstu skolēnu vecākiem.

Karjeras attīstības atbalsta priekšnoteikums ir tajā iesaistīto speciālistu sadarbība, pienākumu un atbildības sadale atbilstoši kopīgi sasniedzamajiem mērķiem.

Sadarbības partneri ārpus izglītības iestādes:

- **Izglītības un zinātnes ministrija** – izstrādā normatīvos aktus;
- **Ekonomikas ministrija** – izstrādā un sniedz darba tirgus programmas;
- **Valsts izglītības satura centrs** – izstrādā izglītības standartus un mācību paraugprogrammas;
- **Valsts izglītības attīstības aģentūra** – nodrošina informatīvos un metodiskos materiālus un veicina sistēmas pilnveidi;
- **Nodarbinātības valsts aģentūra** – izstrādā un publicē karjeras atbalsta materiālus un piedāvā informatīvos pasākumus;
- **Izglītības kvalitātes valsts dienests** – akreditē skolas un programmas un izstrādā karjeras izglītības vērtēšanas kritērijus;
- **Dienvidkurzemes novada pašvaldība** – nodrošina karjeras izglītības pieejamību, informē par vietējo darba tirgu un tā attīstības perspektīvām;
- **absolventi** – dalās ar personisko pieredzi;
- **vecāki** – informē par savu karjeru un sniedz padomus karjeras virziena izvēlei;
- **tālākās izglītības iestādes** – informē un iepazīstina jauniešus ar piedāvātajām izglītības programmām;
- **nozaru profesionālās apvienības un asociācijas** – informē par nozarē strādājošiem uzņēmumiem un pieprasītām profesijām;

- **darba devēji** – iepazīstina ar darba pasauli, informē par vietējo darba tirgu un darba iespējām.

8. Karjeras izglītības programmas īstenošanas plāns

8.1. Karjeras izglītības īstenošana klases stundās

Klašu grupa	Karjeras izglītības joma	Tēma	Sasniedzamais rezultāts	Īstenošana	Izmantojamā metodika ¹³
1.-3.	Karjeras iespēju izpēte	Profesiju daudzveidība	Atpazīst profesijas pēc darba pienākumu aprakstiem vai demonstrējumiem, darbarīku un darba attēliem. Pēc skolotāja dotajiem kritērijiem salīdzina, interpretē, novērtē, savieno un grupē vienkāršu informāciju par karjeras iespējām	Sociālā un pilsoniskā mācību joma, valodu mācību joma	“Uzmini profesiju!” (24. metodika) “Profesiju kārtis”, Darba lapa “Kurš ko dara”
1.-3.	Karjeras iespēju izpēte	Darba nozīme cilvēka dzīvē	Pēc skolotāja dotajiem kritērijiem salīdzina, interpretē, novērtē, savieno un grupē vienkāršu informāciju par karjeras iespējām. Pauž savus uzskatus par sadzīves situācijām, ņemot vērā savas un citu cilvēku vajadzības un vēlmes	Sociālā un pilsoniskā mācību joma, valodu mācību joma	“Nozīmīgās profesijas” (72. metodika)
1.-3.	Karjeras iespēju	Profesiju	Pēc skolotāja dotajiem kritērijiem	Sociālā un pilsoniskā	“Profesijas

¹³ 100 metodikas karjeras attīstības atbalstam. (2019). Pieejams: <https://euroguidance.viaa.gov.lv/mod/book/view.php?id=64&chapterid=981>

	izpēte, karjeras lēmumu pieņemšana un īstenošana	daudzveidība	salīdzina, interpretē, novērtē, savieno un grupē vienkāršu informāciju par karjeras iespējām. Ar prieku fantazē par dažādām karjeras attīstības iespējām.	mācību joma	mums apkārt” (80. metodika)
4.-6.	Pašizziņa	Izjūtu un mācību (darba) rezultātu saistība	Nosauc un analizē personiskās īpašības un uzvedību, skaidro, kas ietekmē darbību izvēli un sniegumu (panākumus vai neizdošanos) dažādās karjeras jomās (mācības, interešu izglītība, brīvā laika aktivitātes, mājas darbi).	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	“Palīdzošo izjūtu bingo” (18. metodika)
4.-6.	Pašizziņa, karjeras iespēju izpēte	Sevis iepazīšanas veidi	Nosauc un analizē personiskās īpašības un uzvedību. Salīdzina profesiju veidus, balstoties uz tajās veicamā darba specifiku. Pēc skolotāja dotā parauga analizē informāciju par veicamā darba saturu dažādās profesijās.	Sociālā un pilsoniskā mācību joma, valodu mācību joma	“Sarunas profesijās” (33. metodika) 6. kl. grupu karjeras nodarbība “Gribu. Varu. Vajag.”
4.-6.	Karjeras iespēju izpēte, karjeras lēmumu pieņemšana un īstenošana.	Profesijas, to saturs un daudzveidība	Skaidro dažādu profesiju nozīmi savā, ģimenes un kopienas dzīvē. Salīdzina profesiju veidus, balstoties uz tajās veicamo darba specifiku. Piedalās karjeras iespēju un karjeras ieceru	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	“Darba saturs profesijās” (58. metodika) Grupas

			apspriešanā un izvērtēšanā.		nodarbība “Profesiju daudzveidība”
7.-9.	Pašizziņa	Savu interešu, spēju un dotību attīstīšana	Atpazīst savas darbības stiprās puses un ar pieaugušā atbalstu rod dažādus veidus, kā attīstīt savas domāšanas un uzvedības pilnveidojamās puses. Patstāvīgi analizē sava snieguma saistību ar personiskajām īpašībām un uzvedību dažādās karjeras jomās (mācību darbs, interešu izglītība, brīvā laika aktivitātes, mājas darbi).	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	“Mans mācīšanās stils” (1. metodika) Darba lapa “Mana iespējamā nākotnes nodarbošanās” 7. kl. grupu karjeras nodarbība “Manas intereses”
7.-9.	Pašizziņa, karjeras iespēju izpēte, karjeras lēmuma pieņemšana un īstenošana	Savu sasniegumu atspoguļojums, izmantojot IKT	Patstāvīgi pilnveido darbu mapi. Izvēlas un izmanto piemērotākās digitālo tehnoloģiju sniegtās iespējas digitālās darbu mapes veidošanā. Patstāvīgi analizē sava snieguma saistību ar personiskajām īpašībām un uzvedību dažādās karjeras jomās (mācību darbs, interešu izglītība, brīvā laika aktivitātes, mājas darbi). Patstāvīgi veido savus kritērijus, kas	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	“Digitālā darbu mape” (30. metodika) 8. kl. grupu karjeras nodarbība “Manas spējas un prasmes”

			liecina par mērķa sasniegšanu dažādās karjeras jomās. Izvirza īstermiņa un ilgtermiņa karjeras attīstības (t.sk. mācīšanās) mērķus, plāno to īstenošanas soļus, uzņemas atbildību par to izpildi.		8. kl. grupu karjeras nodarbība “Mans karjeras kompass” (pašizziņa) 9.kl. grupu karjeras nodarbība “Mans karjeras kompass”(spējas un karjeras vadīšana) 9. kl. grupu karjeras nodarbība “Man piemērota izglītības iestāde”.
7.-9.	Karjeras iespēju izpēte, karjeras lēmumu pieņemšana un īstenošana	Izglītības iespējas Latvijā	Izvēlas un izmanto piemērotākās digitālo tehnoloģiju sniegtās iespējas, lai atrastu un apstrādātu nepieciešamo informāciju par karjeras iespējām. Atlasa, apkopo un analizē informāciju par	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	“Izglītības iespējas Latvijā” (51. metodika)

			dažādās nozarēs un profesijās nepieciešamajām zināšanām, prasmēm un personības īpašībām. Izvirza karjeras attīstības (mācīšanās) mērķi.		9. kl. grupu karjeras nodarbība “Izglītības sistēma Latvijā un tālākizglītības iespējas” Grupas nodarbība 9. kl. par skolas piedāvātajiem izglītības groziem
7.-9.	Karjeras iespēju izpēte, karjeras lēmumu pieņemšana un īstenošana	Profesiju daudzveidība, prestižs un pievilcība	Mērķtiecīgi izzina, analizē, izvērtē un savieno dažāda veida informāciju par karjeras iespējām, izprot to kontekstu. Piedalās diskusijās par karjeras iespējām un karjeras iecerēm, ievēro kopīgi izveidotos diskusijas noteikumus. Uz dažādām karjeras attīstības iespējām raugās ar zinātkāri, iztēlojas nebijušus risinājumus.	Sociālā un pilsoniskā mācību joma, kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību joma	“Profesijas infografika” (78. metodika) 9. kl. grupu karjeras nodarbība “Mans individuālais karjeras plāns” 9. kl. grupu karjeras

					nodarbība “Mans portfolio”
10.-12.	Pašizziņa, karjeras iespēju izpēte	Nodarbinātības jomas, intereses un profesijas	Analizē savas priekšrocības darbam vai uzņēmējdarbībai noteiktā nozarē (profesijā) Latvijā vai ārzemēs. Analizē informāciju par profesiju klasificēšanas iespējām un profesionālo interesu jomām.	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	“Nodarbinātības jomas” (54. metodika) Grupas nodarbība 10. kl. “Izglītības iespējas Latvijā un ārzemēs”
10.-12.	Karjeras iespēju izpēte, karjeras lēmumu pieņemšana un īstenošana	Gatavība tālākizglītībai un darba tirgum	Mērķtiecīgi kritiski analizē karjeras iespējas, izzinot, analizējot un kritiski izvērtējot to kontekstu. Piedāvā savas idejas, lai iedvesmotu citus īstenot viņu karjeras ieceres. Proaktīvi meklē jaunas karjeras attīstības iespējas, lai tās īstenojot, efektīvi uzlabotu savu un citu dzīves kvalitāti.	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	„Darba un izglītības nozīme” (88. metodika) 10. kl. grupu karjeras nodarbība “Karjeras izvēles plānošana” Grupu karjeras nodarbība

					“Mans portoflio”. Grupas nodarbība 11.,12. kl. “Darba tirgus tendences” 12. kl. grupu karjeras nodarbība “Mans individuālais karjeras plāns”
--	--	--	--	--	--

8.2. Karjeras izglītības īstenošana ārpus stundu pasākumos

Karjeras izglītības joma	Tēma	Sasniedzamais rezultāts	Iespējamo pasākuma veids/ izmantojamā metodika ¹⁴ 13	Mērķauditorija
Karjeras iespēju izpēte, karjeras lēmuma pieņemšana un īstenošana	Profesiju daudzveidība un darba pienākumi	Mērķtiecīgi izzina, analizē, izvērtē un savieno dažāda veida informāciju par karjeras iespējām, izprot to kontekstu. Piedalās diskusijās par karjeras iespējām un karjeras iecerēm, pauž savu viedokli, piekrišanu vai nepiekrišanu, noskaidro citu viedokļus un to pamatojumu, nosaka kopīgo un atšķirīgo.	“Nakts profesijas” (45. metodika) Uzņēmumu apmeklējums	5.-12. klašu skolēni 3.-12. klase
Karjeras iespēju izpēte, karjeras lēmuma pieņemšana un īstenošana	Karjeras iespējas pēc pamatskolas vai vidusskolas	Mērķtiecīgi izzina, analizē, izvērtē un savieno dažāda veida informāciju par karjeras iespējām, izprot to kontekstu. Piedalās diskusijās par karjeras iespējām un karjeras iecerēm, pauž savu viedokli, piekrišanu vai nepiekrišanu, noskaidro citu viedokļus un to pamatojumu, nosaka kopīgo un atšķirīgo.	“Atnāc un uzzini!” (53. metodika) Tikšanās ar nozaru profesionāļiem	8.-12. klašu skolēni 7.-12. klašu skolēni
Karjeras iespēju izpēte	Profesiju daudzveidība un profesijas izvēles nosacījumi	Mērķtiecīgi izzina, analizē, izvērtē un savieno dažāda veida informāciju par karjeras iespējām, izprot to kontekstu. Analizē informāciju par veicamā darba saturu,	“Ceļvedis profesiju pasaulē” (57. metodika)	8.-9. klašu skolēni

¹⁴ 100 metodikas karjeras attīstības atbalstam. (2019). Pieejams: <https://euroguidance.viaa.gov.lv/mod/book/view.php?id=64&chapterid=981>

		aprikojumu, darbarīkiem, darba vidi un darba apstākļiem dažādās profesijās.	Sev interesējošo nozaru semināru/pasākumu apmeklējums ārpus skolas	8.-12. klašu skolēni
Karjeras iespēju izpēte	Nodarbinātības iespējas tuvākajā apkārtnē	Mērķtiecīgi izzina, analizē, izvērtē un savieno dažāda veida informāciju par karjeras iespējām, izprot to kontekstu. Atlasa, apkopo un analizē informāciju par dažādās nozarēs un profesijās nepieciešamajām zināšanām, prasmēm un personības īpašībām.	“Iespēju durvis” (66. metodika) Ēnu diena	7.-12. klašu skolēni 8.-12. klase
Pašizziņa, karjeras iespēju izpēte, karjeras lēmumu pieņemšana un īstenošana	Nodarbošanās veidu daudzveidība	Izvēlas savām vajadzībām un interesēm atbilstošas aktivitātes nosaka šo izvēļu priekšrocības un trūkumus. Nosauc savas darbības stiprās un vēl pilnveidojamās puses, analizē personiskās īpašības un uzvedību, skaidro, kas ietekmē darbību izvēli un sniegumu (panākumus vai neizdošanos). Skaidro vaļasprieku un profesionālo interešu savstarpējo atbilstību. Ar ieinteresētību uztver dažādas karjeras attīstības iespējas, izmanto iztēli, lai veidotu neikdienišķas sakarības. Uzdrīkstas mēģināt paveikt kaut ko jaunu.	“Es to protu! Iemācies arī Tu?” (92. metodika) Tiešsaistes lekcijas, nodarbības	5.-12. klašu skolēni
Pašizziņa	Profesiju daudzveidības	Izvēlas savām vajadzībām un interesēm atbilstošas aktivitātes nosaka šo izvēļu priekšrocības un	“Tirdziņš / gadatirgus”	1.-4. klašu skolēni

	iepazīšana.	trūkumus. Patstāvīgi analizē sava snieguma saistību ar personiskajām īpašībām un uzvedību, atpazīst savas darbības stiprās puses un ar pieaugušā atbalstu rod dažādus veidus, kā attīstīt savas domāšanas un uzvedības pilnveidojamās puses.	(93. metodika)	
--	-------------	--	----------------	--

8.3. Karjeras izglītības pasākumi vecākiem un potenciālajiem izglītojamajiem

Pasākuma nosaukums un veids	Sasniedzamais rezultāts	Mērķauditorija
“Vecāku karjeras atbalsts izlaiduma klašu skolēniem” (48. metodika) Mana bērna nākotne – lekcija vecākiem	Skolēnu vecāki zina, kā atbalstīt savu bērnu karjeras izvēles un lēmumu pieņemšanas procesā.	1. - 12. klašu skolēnu vecāki
“Iekāp sava bērna kurpēs!” (49. metodika)	Skolēnu vecāki gūst priekšstatu, kā notiek aktīvā mācīšanās stundās.	Potenciālo izglītojamo - 1., 4. un 10. klašu skolēnu vecāki.

Plānotie sasniedzamie rezultāti karjeras vadības prasmēm beidzot 3., 6., 9. un 12. klasi

Klase	Pašizziņa un pašvadība	Karjeras iespēju izpēte	Karjeras lēmumu pieņemšana un īstenošana	Izvērtēšanas veidi
3.	Pastāsta par saviem sasniegumiem un prasmēm, kas padodas vislabāk, kā arī par neizdošanos un kļūdām. Uzdod jautājumus par pašreizējo sniegumu karjeras jomā (mācības, brīvā laika aktivitātes, interešu izglītība, mājas darbi u.c.) un ar pieaugušā atbalstu, iedvesmojoties no citu sasniegumiem, meklē idejas tās uzlabošanai. Ar skolotāja atbalstu plāno laiku mācībām un darbam Ar pedagoga atbalstu seko iepriekš izvirzītu snieguma kritēriju izpildei un novērtē savu mācību darbu un mācīšanās pieredzi. Nosauc savus dotumus, sasniegumus, intereses un vajadzības. Pastāsta par savas mācīšanās progresu un prasmēm, veido	Meklē pārbaudītus faktus par karjeras iespējām un pats tos pārbauda. Izmanto digitālās tehnoloģijas karjeras informācijas meklēšanai pēc norādījumiem. Salīdzina uzņēmumus savā novadā un pilsētā, meklē informāciju par veiksmīgiem sava novada uzņēmumiem un stāsta par tiem. Nosauc un no sava redzespunkta stāsta par vecāku un citu ģimenes locekļu profesijām. Skaidro, kā jaunas prasmes, zināšanas un uzņēmība palīdz sasniegt mērķus un īstenot intereses un iespējas darba tirgū. Atpazīst profesijas pēc darba pienākumu aprakstiem vai demonstrējumiem, darbarīku un darba attēliem.	Ar prieku fantazē par dažādām karjeras attīstības iespējām. Ir atvērts jaunai karjeras pieredzei. Pauž savu viedokli par karjeras iecerēm un uzklausu citu viedokli. Atpazīst un formulē karjeras attīstības problēmu saistošā, ar personisko pieredzi saistītā kontekstā. Ar pieaugušā atbalstu izvirza karjeras attīstības mērķi mācību uzdevumā un plāno savas darbības soļus, lai to izpildītu Izvirza īstermiņa mērķus savu interešu attīstīšanai, jaunu zināšanu un prasmju apgūšanai. Raksturojot savu pieredzi līdzīgās situācijās, izsaka idejas karjeras attīstības mērķa sasniegšanai. Ar pedagoga atbalstu veido karjeras attīstības plānu, īsteno to un izvērtē rezultātu.	Informācijas vizualizēšana Jautājumi un atbildes nodarbības sākumā (beigās) Pašvērtējums Piedalīšanās diskusijās (diskusija) Rezumēšana (secināšana) Sadarbības prasmju novērtēšana

	saprotamu mutvārdu runu un reaģē uz klausītāju jautājumiem. Sniedz par sevi informāciju anketā. Izmanto digitālās tehnoloģijas informācijas sniegšanai pēc norādījumiem	Izmantojot vienkāršu situāciju piemērus, pamato, kāpēc darbs ir vērtība. Saskata vienkāršas ar sekmīgu karjeru saistītas kopsakarības sabiedrībā (skolā, ģimenē un vietējā kopienā). Veido stāstījumu par darba darītājiem, kuru rakstura īpašības, zināšanas un prasmes ir pašam nozīmīgas, pamato savu izvēli. Pauž savus uzskatus par sadzīves situācijām, ņemot vērā savas un citu cilvēku vajadzības un vēlmes. Pēc skolotāja dotajiem kritērijiem salīdzina, interpretē, novērtē, savieno un grupē vienkāršu informāciju par karjeras iespējām. Veido savā pieredzē un viedoklī balstītu argumentāciju karjeras iespēju raksturošanai. Formulē savus secinājumus, saskaņā ar dotajiem norādījumiem.	Īstenojot karjeras attīstības plānu, nepadodas, ja neizdodas to īstenot, bet mēģina vēlreiz Skaidro savstarpējā atbalsta nepieciešamību un izpausmes karjerā un sadzīvē, un piedalās tā nodrošināšanā.	
6.	Nosauc savas darbības stiprās un vēl pilnveidojamās puses, analizē personiskās īpašības un uzvedību,	Pārliecinās, vai iegūta pietiekami vispusīga un precīza informācija	Ar ieinteresētību uztver dažādas karjeras attīstības iespējas, izmanto iztēli, lai veidotu	Āra nodarbības (mācību ekskursijas), ziņojums Darbu mape

skaidro, kas ietekmē darbību izvēli un sniegumu (panākumus vai neizdošanos) dažādās karjeras jomās (mācības, interešu izglītība, brīvā laika aktivitātes, mājas darbi). Izvērtē pašreizējo sniegumu karjeras jomā (mācības, brīvā laika aktivitātes, interešu izglītība, mājas darbi u.c.) izmanto radošās domāšanas stratēģijas, lai nonāktu pie idejām tās pilnveidei, iedvesmojas no citu idejām, tās papildina. Ar skolotāja atbalstu izveido un patstāvīgi papildina darbu mapi (porfolio). Patstāvīgi plāno laiku mācībām un darbam. Patstāvīgi seko iepriekš izvirzītu snieguma kritēriju izpildei dažādās karjeras jomās un nosaka, vai un kā sniegumu uzlabot. Prot pastāstīt par saviem dotumiem, sasniegumiem, interesēm un vajadzībām, raksturot sava padarītā progresu, izmantojot vienotu kritēriju	par karjeras iespējām, pārbauda tās ticamību. Izmanto digitālās tehnoloģijas, lai iegūtu un apstrādātu informāciju par karjeras iespējām. Analizē publiski pieejamo informāciju, lai noskaidrotu, kādi uzņēmumi un kādās nozarēs ir izplatīti vietējā pašvaldībā, un kādu profesiju pārstāvji tajos strādā. Salīdzina profesijas, balstoties uz tajās veicamo darba specifiku: fizisks – garīgs darbs, darbs telpās – darbs ārā u.tml. Pēc skolotāja dotā parauga analizē informāciju par veicamā darba saturu, aprīkojumu, darbarīkiem, darba vidi un darba apstākļiem dažādās profesijās. Atlasa un vizualizē un informāciju par darba saturu dažādās nozares profesijās. Skaidro dažādu profesiju nozīmi savā, ģimenes un kopienas dzīvē. Skaidro sekmīgas karjeras ietekmi uz tās īstenotājiem, viņu ģimenes locekļiem, vietējo	neikdienišķas sakarības. Uzdrīkstas mēģināt paveikt kaut ko jaunu. Piedalās savu karjeras ieceru apspriešanā un izvērtēšanā. Ar pedagoga atbalstu nosaka reālas karjeras attīstības vajadzības, atpazīst un formulē karjeras attīstības problēmu dotajā kontekstā. Izvirza karjeras attīstības mērķi, piedāvā risinājumus, izvēlas labāko un nolemj to īstenot. Patstāvīgi izvirza vairākus karjeras attīstības (mācīšanās) mērķus un plāno, kā tos īstenot gan vienatnē, gan grupā Izvirzot sev īstermiņa mērķus, izmanto gan savu, gan nozīmīgu citu cilvēku pieredzi. Iztēlojoties karjeras mērķa sasniegšanas gaitu un eksperimentējot domās, veido karjeras attīstības plānu, īsteno to, izvērtē paveikto pēc paša radītiem kritērijiem un iesaka uzlabojumus.	Informācijas vizualizēšana Jautājumi un atbildes nodarbības sākumā (beigās) Multimediju prezentācija Mutiska uzstāšanās Pašvērtējums Piedalīšanās diskusijās (diskusija) Rezumēšana (secināšana) Sadarbības prasmju novērtēšana
---	---	---	---

	sistēmu, iesaistās dialogā ar klausītājiem. Atbilstoši adresātam un saziņas mērķim raksta un pēc parauga noformē atbildes uz strukturētas aptaujas jautājumiem. Izmanto digitālās tehnoloģijas informācijas par karjeras pieredzi prezentēšanai un pārraidei	kopienu ekonomiku un sabiedrību nacionālā mērogā un saskata savu nepieciešamību iesaistīties savas kopienas dzīves uzlabošanā. Iepazīst un izvērtē veiksmīgus paša izvēlētas nozares pārstāvjus lai izdarītu secinājumus par viņu sasniegumiem un īpašībām, kas nodrošinājušas panākumus. Pēc dotajiem un paša radītajiem kritērijiem salīdzina, interpretē, novērtē, savieno un grupē informāciju par karjeras iespējām. Veido faktos par karjeras iespējas kontekstu balstītu argumentāciju, atšķir atbilstošo no neatbilstošā un svarīgo no mazāk svarīgā. Patstāvīgi formulē tiešus, vienkāršus secinājumus par karjeras iespēju.	Izzina pieejamos resursus un atrod jaunus, lai īstenotu savu karjeras ieceru. Saskaroties ar grūtībām karjeras attīstības plāna īstenošanā, meklē atbalstu un izmanto to. Analizē sadarbību karjerā un sabiedrībā.	
9.	Patstāvīgi analizē sava snieguma saistību ar personiskajām īpašībām un uzvedību dažādās karjeras jomās (mācību darbs,	Tiecas iegūt vispusīgu un precīzu informāciju par karjeras iespējām, nosaka atsevišķus	Uz dažādām karjeras attīstības iespējām raugās ar zinātkāri, iztēlojas nebijušus risinājumus.	Āra nodarbības (mācību ekskursijas), ziņojums Darbu mape Informācijas vizualizēšana

interesu izglītība, brīvā laika aktivitātes, mājas darbi). Atpazīst savas darbības stiprās puses un ar pieaugušā atbalstu atrod dažādus veidus, kā attīstīt savas domāšanas un uzvedības pilnveidojamās puses. Izzina savu esošo karjeras situāciju no dažādiem skatpunktiem, lieto un pielāgo situācijai atbilstošas radošās domāšanas stratēģijas, lai nonāktu pie jaunām un noderīgām idejām, iedvesmojas no citu pieredzes. Patstāvīgi pilnveido darbu mapi. Izmanto piemērotākās digitālo tehnoloģiju sniegtās iespējas digitālās darbu mapes veidošanā. Nosauc savas priekšrocības darbam vai uzņēmējdarbībai noteiktā nozarē (profesijā) Latvijā vai ārzemēs. Patstāvīgi izvēlas un iekļauj plānā savām vajadzībām un interesēm atbilstošas aktivitātes, nosakot šo izvēļu priekšrocības un trūkumus. Patstāvīgi veido savus kritērijus, kas liecina par mērķa sasniegšanu dažādās karjeras jomās, izzina	faktorus, kas traucē iegūt patiesu informāciju. Izmanto piemērotākās digitālo tehnoloģiju sniegtās iespējas, lai atrastu un apstrādātu informāciju par karjeras iespējām. Balstoties uz konkrētiem piemēriem, analizē dažādas uzņēmējdarbības un nodarbinātības formas un to priekšrocības dažādās nozarēs un profesijās. Atlasa, apkopo un analizē informāciju par dažādās nozarēs un profesijās nepieciešamajām zināšanām, prasmēm un personības īpašībām. Analizē informāciju par veicamā darba saturu, aprīkojumu, darbarīkiem, darba vidi un darba apstākļiem dažādās profesijās. Atlasa, analizē, vizualizē un strukturē informāciju par profesiju saturu dažādās nozarēs. Analizē dažādu profesiju nozīmi savā, ģimenes un kopienas dzīvē. Analizē, kā sekmīga atsevišķu indivīdu karjera ietekmē pašus,	Ir gatavs pieņemt nenoteiktību un jaunus izaicinājumus. Piedalās un aizstāv viedokli diskusijās par savām karjeras iecerēm. Nosaka reālas karjeras attīstības vajadzības, raksturo problēmas būtību, atpazīst un formulē karjeras attīstības problēmu cēloņsakarību un dažādu nosacījumu savstarpējās mijiedarbības kontekstā. Formulē kontekstā balstītus strukturētus pieņēmumus. Izvirza karjeras attīstības mērķi, piedāvā risinājumus, izvēlas labāko un nolemj to īstenot. Izvirza īstermiņa un ilgtermiņa karjeras attīstības (t.sk. mācīšanās) mērķus, plāno to īstenošanas soļus, uzņemas atbildību par to izpildi. Plāno savu izaugsmi mācībās un brīvā laika aktivitātēs, balstoties uz savu stipro pušu un grūtību jomu apzināšanos. Spriežot “atpakaļgaitā” un atrodot pretpiemērus veido	Jautājumi un atbildes nodarbības sākumā (beigās) Multimediju prezentācija Mutiska uzstāšanās Pašvērtējums Piedalīšanās diskusijās (diskusija) Rakstiska atskaite Rezumēšana (secināšana) Sadarbības prasmju novērtēšana
--	---	--	---

	sava padarītā progresu un nosaka, vai un kā uzlabot sniegumu. Izmanto kļūdas, lai mērķtiecīgi mainītu savu darbību. Mērķtiecīgi plāno un veido strukturētu un saturīgu mutvārdu runu karjeras attīstības mērķa sasniegšanai (piem., darba devēja informēšanai), rosina klausītājus uz diskusiju. Raksta patstāvīgi lietišķo vēstuli, iesniegumu, dzīvesgaitas aprakstu (CV) un motivācijas vēstuli, arī digitālajā formā un e-vidē. Izvēlas un izmanto ar karjeras mērķu sasniegšanu saistīta satura (dzīves apraksti, motivācijas vēstules) radīšanai un pārraidei piemērotākās digitālo tehnoloģiju sniegtās iespējas,	viņu ģimenes locekļus, vietējo kopienu ekonomiku un sabiedrību Eiropas mērogā un pamato to, ar dažādos avotos gūtu informāciju un statistikas datiem. Salīdzina veiksmīgus paša izvēlētas nozares pārstāvjus lai izdarītu secinājumus par viņu sasniegumiem un īpašībām, kas nodrošinājušas panākumus. Mērķtiecīgi izzina, analizē, izvērtē un savieno dažāda veida informāciju par karjeras iespējām, izprot to kontekstu. Raksturojot karjeras iespējas, atšķir faktos balstītu apgalvojumu no pieņēmuma, faktus no viedokļa, un patstāvīgi formulē pamatotus secinājumus.	karjeras attīstības situācijas modeli un tajā pamatotu karjeras attīstības plānu. Īsteno to, un, ja nepieciešams, īstenošanas laikā pielāgo plānu mainīgajai situācijai, meklē citu pieeju, paņēmieni. Izvērtē paveikto un plāno uzlabojumus turpmākajam darbam. Elastīgi un izsvērti izmanto pieejamos resursus un rod jaunus, lai īstenotu savu karjeras ieceri. Saskaroties ar grūtībām karjeras attīstības plāna īstenošanā, neatlaidīgi meklē un rod risinājumu. Veido rīcības plānu un īsteno sadarbību savu karjeras attīstības mērķu sasniegšanai	
12.	Patstāvīgi un regulāri analizē un reflektē par sava snieguma saistību ar emocijām, personiskajām īpašībām un uzvedību dažādās karjeras jomās (mācību darbs, interešu izglītība, brīvā laika aktivitātes, mājas darbi), patstāvīgi rod veidus, kā	Gūst vispusīgu, precīzu informāciju par karjeras iespējām, izvērtē tās ticamību un analizē, kādēļ atsevišķās situācijās ticamu informāciju iegūt ir grūtības. Mērķtiecīgi izvēlas vai pielāgo un efektīvi izmanto atbilstošas	Interesējas par atklājumiem un inovācijām, proaktīvi meklē jaunas karjeras attīstības iespējas, lai tās īstenojot, efektīvi uzlabotu savu un citu dzīves kvalitāti. Rosina diskusijas par savām karjeras iecerēm, pauž savu	Āra nodarbības (mācību ekskursijas), ziņojums Darbu mape Informācijas vizualizēšana Jautājumi un atbildes nodarbības sākumā (beigās) Multimediju prezentācija

attīstīt spējas pārvaldīt savu domāšanu, emocijas un uzvedību. Raugoties uz esošo karjeras situāciju no dažādiem skatpunktiem, pamana jaunas iespējas; mērķtiecīgi un elastīgi izmanto citu pieredzi vai attīsta savas ideju radīšanas stratēģijas, lai nonāktu pie jauniem un noderīgiem risinājumiem. Mērķtiecīgi izvēlas vai pielāgo un efektīvi izmanto atbilstošas digitālās tehnoloģijas digitālās darbu mapes veidošanā. Analizē savas priekšrocības darbam vai uzņēmējdarbībai noteiktā nozarē (profesijā) Latvijā vai ārzemēs. Pieņem lēmumus, novērtējot savas vajadzības, zināšanas un intereses, patstāvīgi plāno savu ikdienu saistībā ar nākotnes karjeru. Patstāvīgi izmanto kritērijus, kas palīdz īstenot darba uzraudzīšanu un pilnveidošanu dažādās karjeras jomās, izvērtē, apkopo un turpmākā darba procesā	digitālās tehnoloģijas, lai atrastu un apstrādātu informāciju par karjeras iespējām. Atlasa un analizē informāciju par izglītības un darba iespējām Latvijā un ārzemēs. Atlasa un analizē informāciju par dažādās nozarēs un profesijās nepieciešamajām zināšanām, prasmēm un personības īpašībām un par darba tiesisko regulējumu, t.sk., par darba vides riska faktoriem Latvijā. Analizē informāciju par profesiju klasificēšanas iespējām, profesionālo interešu jomām un nozarēm. Raksturo vaļasprieku, mācību priekšmetu satura un profesionālo interešu savstarpējo atbilstību. Raksturo vērtību realizēšanas iespējas profesionālajā darbībā. Skaidro un pamato savu skatījumu par izglītības, nodarbinātības kopsakarībām gan vietējā, gan globālā mērogā; izvērtē indivīdu, sabiedrības un	viedokli, noskaidro citu viedokļus un to pamatojumu, nosaka kopīgo un atšķirīgo, pauž piekrišanu vai nepiekrīšanu. Patstāvīgi nosaka aktuālas karjeras attīstības vajadzības, precīzi formulē karjeras attīstības problēmu un pamato nepieciešamību to risināt. Izvirza karjeras attīstības mērķi, piedāvā vairākus risinājumus, izvērtē tos attiecībā pret mērķi, izvēlas un nolemj īstenot labāko risinājumu. Regulāri un atbilstoši savām karjeras attīstības vajadzībām izvirza īstermiņa un ilgtermiņa karjeras attīstības mērķus; formulē kritērijus, pēc kuriem izvērtēt, vai mērķis ir sasniegts; plāno mērķa īstenošanas soļus; uzņemas atbildību par savu lomu soļu īstenošanā un mērķu sasniegšanā. Izvirza dzīves mērķus un darbojas, lai prognozētu, patstāvīgi pieņemtu atbildīgus	Mutiska uzstāšanās Pašvērtējums Piedalīšanās diskusijās (diskusija) Rakstiska atskaite Rezumēšana (secināšana) Sadarbības prasmju novērtēšana
--	---	---	--

mērķtiecīgi izmanto gūto pieredzi. Veido un prezentē tekstus karjeras mērķu sasniegšanai (piem., savu dotumu, sasniegumu, interešu, vajadzību un nākotnes nodomu savstarpējās saistības atklāšanai), bagātina tos ar specifiskiem līdzekļiem (balss toni, tēlainu valodu, precīzu un aprakstošu vārdu krājumu, neverbālajiem saziņas līdzekļiem), lai sasniegtu komunikatīvo mērķi. Izmanto svešvalodu savu karjeras attīstības mērķu sasniegšanai starptautiskā kontekstā klātienē vai virtuālā vidē. Patstāvīgi vai pēc noteiktiem paraugiem veido profesionālajai saziņai atbilstošus rakstveida tekstus (iesniegumu, dzīvesgaitas aprakstu (CV) un motivācijas vēstuli), identificē raksturīgākās kļūdas lietišķajā saziņā. Mērķtiecīgi izvēlas vai pielāgo un efektīvi izmanto atbilstošas digitālās tehnoloģijas, lai radītu, prezentētu un pārraidītu karjeras	vides mijiedarbību karjeras attīstības kontekstā. Salīdzina darba devēju un klientu prasības dažādos laika posmos un valstīs, un izdara secinājumus par darba tirgus, t.sk., uzņēmējdarbības, attīstības tendencēm. Mērķtiecīgi kritiski analizē karjeras iespējas, izzinot, analizējot un kritiski izvērtējot to kontekstu. Lai sasniegtu konkrētu mērķi, sintezē un interpretē informāciju par karjeras iespējām. Raksturojot karjeras iespējas, spriež no konkrētā uz vispārīgo un no vispārīgā uz konkrēto. Argumentē, pierādot izteiktā apgalvojuma ticamību un veidojot pamatotus secinājumus, pamana un novērš loģiskās argumentācijas kļūdas.	un izsvērtus lēmumus par savu nākotnes darbības jomu (karjeru), ņemot vērā informāciju par izmaiņām darba tirgū un respektējot savas vajadzības un vērtības. Patstāvīgi izstrādā karjeras attīstības plānu; īsteno to, izvēloties, lietojot un pielāgojot piemērotas problēmrisināšanas stratēģijas; elastīgi reaģē uz neparedzētām izmaiņām; izvērtē paveikto un gūtos secinājumus izmanto arī citā kontekstā. Efektīvi organizē resursus, lai īstenotu savu karjeras ieceri; patstāvīgi meklē, izvērtē un atbildīgi izmanto citu idejas. Kļūdas un grūtības karjeras attīstības plāna īstenošanā izmanto kā iespēju izaugsmei. Plāno un īsteno nozīmīgu, cieņpilnu verbālu, neverbālu un digitālu komunikāciju karjeras attīstības mērķu sasniegšanai. Piedāvā savas idejas, lai iedvesmotu citus īstenojot viņu karjeras ieceres.	
--	---	--	--

	mērķu sasniegšanai nozīmīgu saturu			
--	------------------------------------	--	--	--

9. Absolventu turpmāko gaitu monitorings un iesaistīšana karjeras attīstības atbalsta īstenošanā

Karjeras attīstības atbalsta īstenošanai, Nīcas vidusskola izzina savu absolventu turpmāko mācību/studiju un profesionālo darbību, informāciju izmantojot sava darba izvērtēšanai.

Nīcas vidusskolas absolventu tālākizglītības gaitas pēc 9. un 12. klases absolvēšanas apzina klases audzinātājs (skatīt pielikuma veidlapu nr. 1. un 3.), bet par klasēm informāciju apkopo pedagogs karjeras konsultants (skatīt pielikuma veidlapu nr. 2. un 4.). Pedagogs karjeras konsultants apkopo informāciju par visām klašu grupām, lai novērotu absolventu tālākās izglītības gaitas, vai tās atbilst izvēlētajiem piedāvātajiem izglītības groziem.

Augustā pedagogiskās padomes sēdē informē klātesošos un lietvede protokolē. 9. kl. un 12. klašu audzinātāji sazinās ar absolventiem vismaz 1 gadu pēc izglītības iestādes absolvēšanas. Tādejādi sekojot līdzī savu absolventu gaitām un konstatējot vai tiek turpinātas tālākizglītības gaitas.

“Nīcas vidusskolas karjeras izglītības programmas 2023 - 2026” īstenošanas ietvaros izvirzīts mērķis:

1. 60% absolventi pēc pamatizglītības iegūšanas turpina mācības vispārējās vidējās izglītības iestādēs un 40% absolventi turpina izglītības ieguvī profesionālajās vidējās izglītības iestādēs.
2. vismaz 80% absolventu pēc vispārējās vidējās izglītības programmas apguves turpina iegūt tālākizglītību pēcvidējās vai augstākās izglītības pakāpē¹⁵

Klašu audzinātāji un pedagogs karjeras konsultants uztur komunikāciju ar izglītības iestādes absolventiem un aicina absolventus sniegt atgriezenisko saiti par

¹⁵ Izglītības sistēma Latvijā. Pieejams: <https://www.niid.lv/izlgsist>

10. Karjeras attīstības atbalsta īstenošanas metodes un paņēmieni

Karjeras attīstības atbalstā izmantojamas daudzveidīgas mācību metodes un metodiskie paņēmieni.

Aptauja – jautājumu vai jautājumu un atbilžu formā mutvārdos vai rakstveidā veidota informācijas iegūšanas metode (Pedagoģijas terminu ..., 2000). Aptauju izmanto kā heuristisku mācību metodi, lai iegūtu citu mācību metožu (piem., diskusijas, projekta darba u.c.) īstenošanai nepieciešamo informāciju (Rubana, 2004).

Asociāciju kartes - neliela izmēra daudznozīmīgi attēli, kuri, izraisot asociācijas un “atdzīvinot” atmiņas un izjūtas, palīdz veidot stāstījumu par noteiktām, stāstītājam nozīmīgām tēmām (Popova, Miloradova, 2015).

Apskats (pārskats) – skolēni, veicot mācību uzdevumu, vāc informāciju (datus), piem., veic aptauju, anketēšanu u.c., un rezultātus apkopo rakstiskā apskatā (pārskatā) (Sociālās zinības, 2014).

Āra nodarbības – skolotāja organizēta mācību organizācijas forma, kuras laikā skolēni ārpus skolas veic skolotāja sagatavotos uzdevumus un meklē atbildes uz skolotāja sagatavotiem jautājumiem. Pārskatu par paveikto āra nodarbībās skolēni var sagatavot klasē vai mājās (Literatūra, 2008).

Darbu mape (portfolio) – Skolēna veidota attīstības (t.sk., karjeras attīstības) programma noteiktam laika posmam un kritisks programmas īstenošanas pašnovērtējums. Noteiktā, iepriekš ieplānotā laikā skolotājs kopā ar skolēnu kopīgi izvērtē skolēna sasniegtos rezultātus un programmas īstenošanas laikā radušās problēmas, veicinot skolēna pašizpēti, pašanalīzi un pašregulāciju (Klases stundu..., 2016). Darbu mape ir pašizziņas, pašatklāsmes, paraksturošanas un pašanalīzes instruments, kas cilvēkam palīdz apzināties dabas dotos talantus, savas stiprās puses un priekšrocības, novērtēt sevi un palīdz saskatīt karjeras iespējas. (Work on it, 2018). Darbu mapi skolēni var veidot papīra formātā vai digitāli.

Darbs ar tekstu – skolotājs piedāvā tekstus (rakstveidā, audio un videoierakstos) mācību uzdevuma veikšanai, skolēni iepazīstas ar tekstiem un atbilstoši mācību uzdevumam veido jautājumus par tekstu, analizē tekstu, atbild uz tekstā ietvertajiem jautājumiem u.c. (Psiholoģija, 2014).

Demonstrēšana – skolotājs vai skolēni demonstrē vizuālu informāciju (videofilmas, attēlus, tabulas utt.), parasti – papildinot stāstījumu (lekciju, izklāstu) (Psiholoģija, 2014).

Didaktiskā spēle – pieredzes izglītības metode, spēle, kurai ir skolotāja definēts izglītojošs mērķis un noteikta struktūra. Didaktiskās spēles var iedalīt trīs kategorijās: konstruēšanas spēles (spēles ar materiāliem, detaļām, dažādu telpisku objektu un mehānismu konstruēšana), lomu (simulācijas) spēles (reālās dzīves notikumu, darbību un situāciju atveidošana) un spēles ar noteikumiem (spēles, kurās jāievēro noteikti nosacījumi – galda spēles, kāršu spēles, bingo, sporta spēles, muzikālās spēles u.c.) (Jančič, Hus, 2017).

Diskusija – skolotājs vai skolēni piedāvā apspriešanai kādu tematu, skolēni individuāli vai iepriekš mērķtiecīgi izveidotās grupās iesaistās sarunā, argumentēti aizstāvēt savu viedokli (Psiholoģija, 2014). Galvenie skolēna uzdevumi diskusijā ir: skaidri izteikt savas domas, ieklausīties citos, censties izprast citu viedokli un uzņemties atbildību (Klases stundu..., 2016).

Domu karte - grafiskais organizators – tīklveida zīmējums (“zirneklis”), kuru veido lapas vidū apla centrā ierakstot tēmu (nozīmīgāko jēdzienu) un to ar atzariem savienojot ar apakštēmām. Atzariem piezīmē zariņus, pie kuriem pieraksta atslēgas vārdus (vai

pievieno attēlus), kuri saistās ar apakštēmu. Ja nepieciešams, šīs saites, veidojot loģisku

sistēmu, var sazarot tālāk. Domu karte palīdz strukturēt domas gaitu: sākt ar vispārīgo (tēmu), pāriet uz konkrēto (apakštēmu) un tikai tad iedziļināties detaļās (Miķelsone, 2002; Sociālās zinības..., 2014).

Ēnošana (job or work shadowing) – karjeras izglītības metode (Rojewski, 2006)-mācību ekskursijas variants, kurā skolēni, īstenojot mācību uzdevumu, mērķtiecīgi individuāli iepazīstas ar noteiktas profesijas pārstāvja darba ikdienu. Mācību metode palīdz skolēniem pārbaudīt sevi darba vidē, izzināt savas intereses un dod iespēju labāk iepazīt izvēlēto profesiju. Pēc Ēnu dienas skolēni dalās pieredzē ar klases biedriem, dodot iespēju ikvienam skolēnam vairāk uzzināt par dažādām profesijām (Karjeras izglītība skolā, 2009).

Grafiskais organizators (grafiskais informācijas organizators) - noteiktā sistēmā sakārtotas informācijas vizuāls attēlojums, izmantojot specifiskus simboliskus apzīmējumus. Grafiskie informācijas organizatori (tabulas, shēmas, diagrammas, domu kartes u.c.) palīdz abstraktas idejas attēlot konkrētākā veidā, parādīt informācijas vienību (faktu, jēdzienu, koncepciju u.c.) savstarpējās attiecības, sakārtot un organizēt idejas, vieglāk iegaumēt un atcerēties informāciju (Rubana, 2004).

Heiristiskas (daļēju meklējumu) pārrunas – skolotāja vadītas pārrunas, kuru laikā skolēni nonāk pie subjektīvi jauniem atklājumiem (Miķelsone, 2002).

Intervija – skolēni, atbilstoši skolotāja dotajam uzdevumam, iztaujā par noteiktu tematu vienu vai vairākus cilvēkus, pēc sarunas apkopo rezultātus un veido secinājumus (Psiholoģija, 2014).

Jautājumi – atbildes – skolotājs vai skolēni mutvārdos vai rakstiski uzdod jautājumus par noteiktu tematu un atbild uz tiem (Sociālās zinības, 2014).

Katehētiskas pārrunas – Pārrunas, kuru laikā skolēni precizē un nostiprina esošās zināšanas (Miķelsone, 2002).

Klausīšanās metode – skolēni uzmanīgi klausās stāstījumu, individuāli pieraksta mācību uzdevumam atbilstošo informāciju (jautājumus, problēmas, viedokļus), stāstījuma beigās uzdod jautājumus (ja nepieciešams), un noslēgumā, atbilstoši mācību uzdevumam, sniedz atgriezenisko saiti vai ziņojumu (Miķelsone, 2002).

Kolāža – skolēnu individuāli, pāros vai grupās veidots kompozicionāli vienots attēls, kurā skolēni atklāj savu priekšstatu par kādu skolotāja dotu tematu, piem., veido kolāžu par sociālo vidi klasē, vērtējot savstarpējās attiecības (Klases stundu..., 2016).
Kolāžas

veidošanā var izmantot visdažādākos materiālus (Literatūra, 2008), metode ļauj skolēniem izmantot savas prasmes jaunākajās tehnoloģijās, savā darbā lietojot, piemēram, interneta resursus, digitālās kameras (Kulturoloģija, 2008), kolāžas, izmantojot datoru vai viedtālruni, var veidot arī internetā.

Kooperatīvā mācīšanās (grupu darbs) – mācību metode, kuru īstenojot skolotājs izveido skolēnu grupas tādu uzdevumu vai projekta darbu veikšanai, kuros nepieciešama produktīva grupas dalībnieku sadarbība, t.i., uzdevuma rezultāti atkarīgi no katra grupas dalībnieka ieguldījuma kopējā darbā. Risinot uzdevumu, grupas dalībnieki pilnveido saskarsmes prasmes, mācās sadarboties un viens no otra. Skolotājs organizē mācības un konsultē skolēnus. Metodi var izmantot gan plaša informācijas klāsta apkopošanai, gan arī radošu uzdevumu izpildei, piem., komiksa veidošanai par noteiktu tēmu (Psiholoģija, 2014).

Krustvārdu mīklas – viens no intelektuāli radošo didaktisko spēļu (projektēšanas spēles, burtu, skaitļu mīklas, anagrammas u.c.) veidiem, kas īpaši lietderīgs jēdzienu izpratnes nostiprināšanā (Rubana, 2004).

Lomu spēles – mācību metode, kurā skolotājs piedāvā skolēniem mācību situācijas, ko iespējams atveidot lomās, aprakstu (rakstveidā vai mutvārdos). Skolēni iejūtas lomās atbilstoši mācību situācijā ietvertajam uzdevumam. Citi skolēni veic skolotāja dotu uzdevumu – vēro, pieraksta, vērtē atbilstoši noteiktiem kritērijiem u.c., lai pēc situācijas izspēlēšanas izteiktu viedokli diskusijā (Psiholoģija, 2014).

Mācību ekskursija – āra nodarbību forma, kas dod iespēju skolēniem dabiskos apstākļos iepazīt dažādas parādības un procesus; reālu notikumu vai darbības vietu apmeklējums, kas ļauj iegūt jaunu informāciju dabiskā vidē, padziļināt mācību satura izpratni, integrēt dažādos

mācību priekšmetos gūtās zināšanas un prasmes un pilnveidot skolēnu sociālās prasmes. Pirms mācību ekskursijas skolēni saņem mācību uzdevumus, kuri individuāli vai grupās jāveic ekskursijas laikā. Pēc ekskursijas skolēni sagatavo pārskatu par paveikto un demonstrē to pārējiem, vai iesniedz skolotājam (Sociālās zinības., 2014).

Pārrunas – dialogiska mācību metode, kuru īstenojot runātājs (skolotājs vai skolēns) ar mērķtiecīgu un loģiski secīgu jautājumu palīdzību palīdz klausītājiem, kuriem ir vai pārrunu laikā būs iespēja iegūt priekšzināšanas, konstruēt jaunas atziņas. (Miķelsone, 2002).

Piramidālā diskusija – mācību metode, kurā notiek pakāpeniska pāreja no individuālā darba uz diskusiju klasē (grupā). Pēc mācību uzdevuma saņemšanas, skolēni strādā individuāli, izdarot uzdevumā paredzētās izvēles un pieņemot lēmumus. Pēc tam skolēni apvienojas pāros un apspriež individuāli pieņemtos lēmumus, izveidojot kopīgu pāra viedokli par veicamo uzdevumu. Nākamajā posmā, diviem pāriem apvienojoties, diskusija un lēmuma pieņemšana, no visām izvēlēm izveidojot vienu kopēju izvēli, notiek četratā. Diskusija turpinās aizvien lielākās grupās, kamēr viens kopējs lēmums tiek pieņemts klases kopējā diskusijā. Nobeigumā skolēni skolotāja izvēlētajā veidā izvērtē kopējo lēmumu un tā pieņemšanas gaitu (Sociālās zinības., 2014).

Praktiskais darbs - skolēni atbilstoši mācību uzdevumam veic mācību darbu, lietojot apgūtās zināšanas, prasmes un īstenojot savas radošās ieceres, strādājot individuāli vai grupā (Mājsaimniecība, 2014).

Prāta vētra – mācību metode, kurā skolotājs uzdod jautājumu vai izvirza problēmu un skolēni īsi izsaka iespējamās atbildes, idejas, risinājumus u.c., uzmanīgi klausoties, papildinot, bet nekommentējot un nevērtējot citu teikto. Metodi ieteicams izmantot kā

ieaicināšanas fāzes sastāvdaļu, lai aktualizētu esošās skolēnu zināšanas un izpratni, sākot jaunu tēmu (Psiholoģija, 2014).

Projektu metode – mācību metode, kuru īstenojot, skolēni individuāli vai darba grupās formulē idejas un jautājumus, iegūst informāciju, pēta un risina problēmas, apkopo darba rezultātus un iepazīstina ar tiem citus skolēnus. Skolotājs palīdz skolēniem formulēt projekta mērķi, izveidot darba grupas un sniedz atbalstu projekta izveidē (Literatūra, 2008).

Radošais darbs – skolēnu pašizpaušmes metode, mācību uzdevuma īstenošana individuālās vai kooperatīvās mācīšanās rezultātā radīta stāsta, esejas, dzejas, aforisma, zīmējuma, attēla u.c. formā (Miķelsone, 2002).

Sarunas mazās grupās – mācību metode, kurā skolēni, saskaņā ar pašu pieņemtiem noteikumiem, veic skolotāja dotu uzdevumu, sarunājoties mērķtiecīgi izveidotās grupās, kur katrs izsaka savu viedokli vai vērtējumu un dalās pieredzē, kā arī saņem informāciju no citiem (Klases stundu..., 2016)

Simulācija – situāciju izspēles metode, kurai, salīdzinot ar lomu spēli, raksturīga lielāka nenoteiktība skolotāja piedāvātajā situācijas aprakstā, elastīgums un sarežģītība (Psiholoģija, 2014).

Situāciju analīze – mācību metode, kurā skolotājs piedāvā skolēniem reālas vai izdomātas situācijas aprakstu (rakstiski vai mutiski), audio vai videoierakstu un uzdod jautājumus par šo situāciju. Skolēni pārrunā, analizē, pieraksta, secina un atbilstoši situācijas analīzes mērķim veido kopsavilkumus vai ieteikumus (Psiholoģija, 2014).

Situāciju izspēle – mācību metode, kurā skolotājs piedāvā skolēniem reālas vai izdomātas problēmsituācijas aprakstu (rakstveidā vai mutvārdos). Skolēni meklē situācijas risinājumus, izspēlējot situāciju lomu spēlē (ja situācijas aprakstā skaidri definētas dalībnieku lomas) vai simulācijā (ja lomas situācijā ir nenoteiktas vai neviennozīmīgas). Metodi īstenojot, skolēni var veidot un izspēlēt iespējamās situācijas attīstības scenārijus, un saņemt atgriezenisko saiti no citiem skolēniem un skolotāja. Skolotājs var modelēt izspēlei skolēnu dzīves pieredzei līdzīgas situācijas (Psiholoģija, 2014).

Spēle – noteiktu darbību kopums vēlamā rezultāta sasniegšanai, kam piemīt sacensības pazīmes un kas ietver ne tikai prasmju un iemaņu mērķtiecīgu, noteikumiem atbilstošu

izmantošanu, bet arī nejaušības elementus un brīvas interpretācijas, darbības un rīcības

iespējas. Spēle veicina izziņas spēju, sadarbības prasmju un radošuma attīstību un veicina spriedzes samazināšanos (Latvijas Universitātes..., 2013)

Stāstījums (izklāsts, lekcija) – mācību metode, kuru īstenojot skolotājs vai skolēns izklāsta kāda temata saturu (piem., idejas, viedokļus, faktus, teorijas vai notikumus), bet klausītāji (piem., citi skolēni) klausās, veido pierakstus atbilstoši uzdevumam, uzdod jautājumus (Psiholoģija, 2014).

SVID analīze – ārējo (iespējas un draudi) un iekšējo (priekšrocības un trūkumi) ietekmes faktoru noteikšanas metode. Metode ļauj izvērtēt un prognozēt indivīda, grupas vai organizācijas un apkārtējās vides faktoru mijiedarbību (Allison, Kaye, 2005; Tāšica, 2009).

Venna diagramma – grafiskais organizators, kuru izmanto kopīgā un atšķirīgā noteikšanai un jēdzienu definēšanai. Venna diagrammu zīmē kā vairākus, parasti divus vai trīs pārklājošos apļus. Diagramma ļauj uzskatāmi parādīt dažāda rakstura attiecības starp jēdzieniem, grupām, kategoriju kopām u.c. Atspoguļojot informāciju diagrammā, apļu daļās, kuras nepārklājas, raksta atšķirīgo, daļās, kurās apļi pārklājas – kopīgo (Sociālās zinības., 2014). Apkopojot individuāli vai mazajās grupās izveidoto Venna diagrammu saturu, skolotājs, uzklusot argumentētus skolēnu viedokļus, var veidot lielu diagrammu uz tāfeles un organizēt diskusiju par jēdzienu attiecībām (Ētika, 2008).

Viktorīna - spēles veids, kas liek skolēniem koncentrēt zināšanas, saskatīt būtisko, lietu un parādību loģisko kārtību un noformulēt to vārdos. Skolēnus var iesaistīt viktorīnā kā dalībniekus, kā arī var piedāvāt skolēniem pašiem mācību procesā veidot uzdevumus (Rubana, 2004).

Vizualizēšana – mācību metode, kurā skolotājs vai skolēni informācijas uztveres atvieglošanai un papildināšanai izmanto vai patstāvīgi izveido simboliskus uzskates līdzekļus (īstenības objektu attēlus ar vārdu, simbolu un krāsu palīdzību), piem., domu kartes, shēmas, diagrammas, tabulas, plānus, kartes, zīmējumus u. c. (Psiholoģija, 2014). Lietojot vizualizācijas metodes, skolēni pilnīgo vizuālo uztveri, apgūst skaidrāku redzējumu uz lietām un pilnveido spēju paskatīties uz problēmām no cita skatupunkta un ieraudzīt problēmu risinājumu skaidrākā perspektīvā (Riņķis, 2007).

Zinātniskās pētniecības darbs – mācību metode, kuru īstenojot skolēni patstāvīgi vai ar skolotāja palīdzību izvēlas pētāmo problēmu, izvirza pētījuma jautājumus vai hipotēzi, definē pētījuma mērķi un uzdevumus, izvēlas pētniecības metodes, kā arī plāno un veic pētījumu. Pētījuma noslēgumā, pamatojoties uz tā rezultātiem, skolēni

izdara secinājumus, sagatavo pētījuma atskaiti un iepazīstina ar pētījuma rezultātiem citus skolēnus (audzēkņus) (Veselības mācība, 2014).

PIELIKUMS

1. pielikums - Absolventu tālākizglītības gaitas pēc 9. klases absolvēšanas.

Nīcas vidusskola												
_____ .m.g. 9. ____ kl. absolventu tālākizglītība												
Skolēn u skai ts	Vidus skola	Liepājas Valsts tehniku ms	Liepājas Jūrniecī bas koledža	Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskol a	Kandava s Lauks. tehniku ma Cīravas teritoriāl ā	Mācības ārpus Latvijas (minēt valstis)	Darbs ārpus Latvijas (minēt valstis)	Darbs Latvijā	2.gads	LATVIJ AS profesion ālās izglītības iestādes	Nemācās , nestrād ā un neapgūs t arodu (NEET)	Nav precīzu snieguši informā ciju
Informāciju apkopoja _____												

2. pielikums - klašu audzinātāju apkopojums par absolventu tālākizglītības gaitām pēc 9. klases absolvēšanas

Nīcas vidusskola _____.m.g. 9. ____kl. absolventu tālākizglītība			
Nr.p.k.	Vārds, Uzvārds	Tālākās izglītības iestāde	Izvēlētais virziens (grozs)/ Izvēlēta izglītības programma
Informāciju sagatavoja ____			

3. pielikums - Absolventu tālākizglītības gaitas pēc 12. klases absolvēšanas.

Nīcas vidusskola																				
_____ .m.g. 12. ____ kl. absolventu tālākizglītība																				
Skolēnu skaits	Latvijas Universitāte	Latvijas biozinātņu un tehnoloģiju universitāte	RTU	RTU Liepājas filiāle	Liepājas Universitāte	Kultūras akadēmija	Rīgas Starptautiskā universitāte	Sporta Pedagoģiskā akadēmija	Ventspils augstskola	NA A	RSU Liepājas filiāle	RTU Jūrmalas koleģiāls	Studijas ārpus Latvijas (min iet valstī)	Darbs ārpus Latvijas (minēt valstīs)	Darbs Latvijā	Latvija Koleģiāls	Latvijas augstskolas	Vals aizsardzības dienest (VAD)	Nemācās, nestādā un neapģūst arodū (NET)	Cits

Informāciju apkopoja _____